

DOI: <https://doi.org/10.15407/np.62.028>

УДК 027.54(436):021:[001:316.77]

Галина Безпала,

ORCID 0000-0002-2876-4462,

молодший науковий співробітник,

відділ міжнародної інформації та зарубіжних зв'язків,

Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського,

Голосіївський проспект, 3, Київ, 03039, Україна

e-mail: igalinabezpeala@ukr.net

АВСТРІЙСЬКА НАЦІОНАЛЬНА БІБЛОТЕКА В СИСТЕМІ НАУКОВИХ КОМУНІКАЦІЙ

Предмет дослідження. У статті розглядається стан та сучасні тенденції розвитку наукових комунікацій в Австрійській національній бібліотеці, типи та формати наукових комунікацій, які використовуються бібліотекою. **Постановка проблеми.** На сучасному етапі бібліотеки виступають домінують серед соціально-комунікаційних систем і закономірно перетворюються на інтеграційний елемент системи наукової комунікації. Австрійська національна бібліотека включена в широке поле нових відносин глобального інформаційного простору, інтеграції до системи соціальних комунікацій суспільства та системи наукових комунікацій. **Мета дослідження.** Проаналізувати стан та сучасні тенденції розвитку наукових комунікацій в Австрійській національній бібліотеці та з'ясувати можливі інновації для українських бібліотек, пов'язані з цим напрямом. **Методологія** дослідження ґрунтується на системному та структурному підходах, включаючи міждисциплінарний підхід. **Наукова новизна.** Розкрито види та нові форми наукової комунікації, поширення електронної комунікації в повсякденній практиці вчених, зростання міжнародних наукових зв'язків. **Практичне значення.** Вивчення закономірностей і нових форм наукової комунікації дозволить виробити практичні рекомендації щодо перспектив їх широкого використання. **Результати дослідження.** Виявлено домінуючі тенденції наукової комунікації Австрійської національної бібліотеки в інформаційному полі Австрії, нові форми електронної наукової комунікації (електронні наукові ресурси, електронні бібліотеки), окреслена основна проблематика – забезпечення відкритого доступу до інформації. Виявлено тенденції розвитку наукової комунікації бібліотеки, а саме – розвиток співавторства, зростання міжнародного і міждисциплінарного співробітництва,

формування віддалених мережевих колективів (наукові форуми, блоги) тощо. **Висновки.** В більшості розвинених країн наукова комунікація сформувалася в окрему професійну академічну дисципліну. В Україні такі впровадження теж абсолютно реальні за умови навчання бібліотекарів та оснащення програмним забезпеченням.

Ключові слова: бібліотека, внутрішня наукова комунікація, науковий піар.

Термін наукова комунікація по-різному інтерпретується у науковій літературі. В останніх наукових дослідженнях цей термін охоплює всі типи спілкування наукового змісту та наукової роботи, включаючи наукову журналістику, науковий піар, а також безпосереднє спілкування дослідників між собою та з громадськістю.

Деякі автори звужують цей термін, а саме обмежуються аспектом паблікрілейшнз і вважають його синонімом наукового піару. У вужчому розумінні наукове спілкування – це управління публічною комунікацією в науці, і важлива частина управління наукою та науковим маркетингом. Там, де наукова комунікація спрямована виключно на зацікавлені сторони, наукову спільноту, її називають внутрішньою науковою комунікацією, власне, науковою комунікацією. Ця сфера включає наукові публікації в спеціалізованих журналах, а також безпосереднє спілкування на конференціях або в прямому обміні інформацією.

В разі, якщо наукова комунікація спрямована на цільові групи поза самим науковим співтовариством, то мова йде про зовнішнє наукове спілкування. Наукова комунікація як підгалузь паблікрілейшнз називається науковим піаром. Через зростаючу наукову конкуренцію та залежність від стороннього фінансування посилюється акцент на комунікаційних цільових групах з політики (політизація) та економіки (економізація), а також ЗМІ як посередників (медіалізація) в рамках наукового піару [5, 6].

Різні суб'єкти наукової комунікації мають різні цілі спілкування і передають різний зміст на цьому тлі. За змістом можна розмежовувати три рівні наукової комунікації:

макрорівень: повідомлення про загальну систему наукових функцій та послуг для суспільства;

мезорівень: спілкування наукових установ про власні завдання та досягнення;

мікрорівень: спілкування окремих вчених щодо дослідницьких тем та проектів (планів та результатів).

На цих трьох рівнях усі учасники наукової комунікації можуть переслідувати різні цілі спілкування, а саме:

- комунікація науки: цільова група, орієнтована на науковий зміст;
- комунікація для науки: наукова комунікація, де певний інтерес лежить поза простою передачею знань;
- спілкування про науку: критичне вивчення наукових тем з посиленням на інші соціальні сфери, такі як економіка чи політика.

Засобами наукової комунікації виступають: слово, текст і зображення.

Передача наукового змісту словами, текстами та образами – це один із класичних форматів наукової комунікації. В епоху цифрових технологій з'явилися нові варіанти форматів тексту та зображень.

До класичних текстових форматів належать класичні доповіді на наукову тематику як частину зовнішньої наукової комунікації, які можна знайти у газетах чи журналах, часто у власному науковому доробку. На додаток до загальних тем, існують спеціальні журнали з наукових тем, наприклад, німецькою мовою: *Spektrum der Wissenschaft*, *Bild der Wissenschaft* та Р. М. Журнал.

У сфері ЗМІ частиною наукового піару є надсилання прес-релізів, особливо результатів досліджень журналістам. Прикладом є такі платформи, як Інформаційна служба *Wissenschaft (Idw)*, *AlphaGalileo* в європейських рамках, або *EurekAlert* Американської асоціації просування науки. Як правило, прес-релізи стають доступними для громадськості безпосередньо у вигляді поточних звітів через веб-сайти відповідної установи.

Сфера наукових зв'язків з громадськістю включає друковані видання, такі як листівки, брошури, щорічні звіти або зведені праці з історії власної установи.

До текстових форматів наукової комунікації належать також книги. У науково-популярних книгах науковий зміст опрацьовується для загального розуміння, але в ідеалі має бути істотно інформативним. Автори зазвичай вчені або наукові журналісти. Спеціальні форми – це ілюстровані книги, в яких ілюстрації є найважливішим елементом. Малюнки та дитячі книги особливо підходять для юних читачів.

У контексті внутрішньої наукової комунікації спеціалізовані статті є найважливішим інструментом для оприлюднення власних здобутків та огляд певної теми (огляди, синонімічно систематичні огляди). Залежно від галузі науки монографії та спеціалізовані книги також віді-

грають важливу роль у донесенні власного дослідження до наукової спільноти. У науковій навчальній сфері знання все ще передаються підручниками.

У рамках наукових конференцій дослідники представляють результати своїх досліджень у вигляді плакатів (графічних зображень з описовим текстом, малюнками та діаграмами). На конференції ці плакати, як правило, вивішуються разом в одній або кількох галузях.

Фонди Австрійської національної бібліотеки знаходяться в широкому історичному, географічному, культурному та політичному контексті. Дослідження є важливим внеском в австрійську та європейську інтелектуальну та культурну історію. Австрійська національна бібліотека ініціює широкий спектр дослідницьких проєктів. Залишаючись найбільшою бібліотекою Австрії та однією з найважливіших універсальних бібліотек Європи, Австрійська національна бібліотека відіграє важливу роль як «сховище пам'яті» для інтелектуальної культури. Це досягається, з одного боку, шляхом систематичної колекції друкованих та електронних носіїв інформації, а з іншого – шляхом постійного розширення різноманітних, значною мірою унікальних фондів у спеціальних колекціях. Науково-дослідна діяльність в Австрійській національній бібліотеці зосереджена на науковій обробці існуючих в бібліотеці джерел як для спеціальних дисциплін, так і для громадськості. Вихідний матеріал, який є унікальним з історичної і матеріальної точок зору, відкриває перспективи для досліджень, особливо з точки зору наукових видань, медійних та культурно-історичних аспектів. Особливе значення має публічна презентація науково-дослідної роботи Австрійської національної бібліотеки у формі публікацій, баз даних та виставок. Результати є загальнодоступними, при цьому центральна роль належить цифровій формі передачі знань. Австрійська національна бібліотека надає доступ до своїх фондів та інфраструктуру для досліджень без обмежень, якщо немає правових заборон чи обмежень, пов'язаних зі збереженням. В Австрійській національній бібліотеці створено Блог досліджень, де можна ознайомитись із поточною науково-дослідною роботою бібліотеки, надається детальна довідкова інформація про виставки, події чи спеціальні колекції бібліотеки тощо. Інформація постійно оновлюється. Бібліотекою розглядаються усі коментарі, питання щодо статей, надіслані електронною поштою.

Знання сучасного стану науки, а також необмежена та відкрита комунікація вважаються важливими передумовами наукових досліджень.

Розглянемо науково-дослідні проекти та публікації Австрійської національної бібліотеки за колекціями.

Архів зображень та графічна колекція нараховує близько 116 тис. томів бібліотек Габсбургського-Лотаринзької та Фідейкоміс. Це колекція найважливіших політичних, соціальних та культурних подій від пізнього Просвітництва до кінця існування монархії. Окрім книг, рукописів, малюнків, відбитків і картин до колекції входять фотографії, карти, посвячення імператору, а також папки з документами про імператорську родину. З 2010 р. дослідницькою командою розпочато два проекти за фінансової підтримки Австрійського науково-дослідного фонду (Fonds zur Förderung der wissenschaftlichen Forschung, FWF). Метою цих проектів є оприлюднення історії цієї колекції. Результати першого вже завершеного проекту, який охоплює період до 1835 року, вже оприлюднено. На сьогодні фундаментальні дослідження проводяться в рамках другого дослідницького проекту за період з 1835 по 1921 рік. Досліджується зміна функціональності бібліотеки: від унікальної приватної колекції до фідейкоміссів, до площини пам'яті монархії, далі до перетворення на національне культурне надбання в епоху Республіки. Мета – дати новий імпульс – історію монархії та Національної бібліотеки звести до співвідношення національної ідентичності та колективної пам'яті. Для досліджень застосовуються методи медіазнавства і аналіз історичних джерел.

Колекція карт Австрійської національної бібліотеки

На початку 20 ст. окрім цілеспрямованої політики збирання розпочалася наукова обробка предметів. Тепер весь картографічний фонд зібраний в електронному каталозі, доступний для користувачів у всьому світі для досліджень, а цифрова презентація 50 найважливіших і найпривабливіших картографічних примірників (Cartographica) наочно демонструє значимість колекції карт Австрійської національної бібліотеки. До публікацій щодо цієї колекції належать: *Geografische Kostbarkeiten aus der Österreichischen Nationalbibliothek; hrsg. von Jan Mokre. Wien: Kremayr & Scheriau, 2009. 222 S.: zahlr. Ill.5* та *Die 50 schönsten Karten und Globen der Österreichischen Nationalbibliothek / hrsg.: Österreichische Nationalbibliothek. Franz Wawrik u.a. Wien: Holzhausen, 1995. 148 S.: Ill., zahlr.*

На сьогодні завершеними є близько 25 науково-дослідних проєктів **літературного архіву** бібліотеки. Створено дослідницькі онлайн-платформи. За фінансової підтримки Австрійського наукового фонду FWF була створена онлайн-платформа «Петер Гандке». Проєкт тривав з травня 2011 по квітень 2015 року. Ця дослідницька платформа розглядає себе як відкритий проєкт, що включає відповідні джерела для створення літературного доробку сучасного австрійського письменника Петера Гандке та представляє його результати на електронній дослідницькій платформі Австрійської національної бібліотеки. Вихідною точкою є праці автора в літературному архіві Австрійської національної бібліотеки, де літературний доробок широко представлений в робочих записках, численних версіях, машинописах, рукописах та супровідних матеріалах (фотографіях, локаціях, пішохідних картах із позначеними маршрутами тощо). Куратором проєкту стала міжнародна науково-дорадча рада, до якої увійшли д-р Ульріх фон Бюлов (Марбах), д-р Альмут Гресільон (Париж), доц. Ганс Геллер (Зальцбург), д-р Карл Вагнер (Цюрих), д-р Сандро Занетті (Цюрих). Платформа надає можливість публікувати та обговорювати окремі дослідження. В Австрійській національній бібліотеці існує декілька подібних онлайн-платформ, а саме «Ернст Яндль», «Андреас Окопенко», «Літературна періодика 1945–1990». Цікавою з точки зору наукової комунікації є онлайн-платформа «Листування германістів Августа Зауера та Бергарда Зойферта». Бінаціональний чотирирічний дослідницький проєкт фінансується Німецьким науково-дослідним товариством (DFG) та Австрійським науковим фондом FWF. Створені робочі групи з представників Літературного архіву Австрійської національної бібліотеки у Відні та Інституту германістики Гамбурзького університету. Мета проєкту – видання вибіркового листування двох геніїв. Том з близько 300 листами вийшов у 2017 р. Паралельно була розроблена веб-платформа, яка представляє всю кореспонденцію у факсимільному та транскрибованому вигляді. Доступ до кореспонденції можна отримати за допомогою повнотекстового пошуку. В рамках проєкту з'явилася низка нових публікацій:

«Disziplinentwicklung als „community of practice“. Der Briefwechsel Wilhelm Scherers mit August Sauer, Bernhard Seuffert und Richard Maria Werner aus den Jahren 1876 bis 1886» (2015) у видавництві Hirzel, Штутгарт, Німеччина) та «Nottscheid Mirko: Zur Herausbildung disziplinärer

Praxis. Dargestellt am Beispiel der ersten Literaturhistoriker aus Wilhelm Scherers Schule» у друкованому виданні «Disziplinentstehung – Disziplinenkonfiguration. Germanistik 1750 bis 1920» (2016); «Stadler Peter, Illetschko Marcel u.a. Model for Encoding Correspondence in the TEI: Developing and Implementing» у онлайн-журналі «Journal of the Text Encoding Initiative», 2016, № 9 та № 30.

Музична колекція Австрійської національної бібліотеки долучена до транскордонних та трансінституційних проєктів. При відділі Музичної колекції бібліотеки працює австрійська редакційна колегія міжнародної музикознавчої бібліографії «RILM» (Répertoire International de Littérature Musicale). RILM пропонує найповнішу у світі літературну базу даних у галузі музики, яка формується завдяки міжнародній кооперації. Онлайн-версія RILM є доступною для дослідження з кожного робочого місця терміналів бібліотеки. Відвідувачі з річною перепусткою можуть користуватися RILM за межами Австрійської національної бібліотеки. Інститут австрійської музичної документації (Institut für Österreichische Musikdokumentation, IÖM) має дві цілі: зробити музичну колекцію Австрійської національної бібліотеки «будинком зустрічей», тобто посередником між аудиторією та композитором, місцем активної практики; робити вагомий внесок у дослідження австрійської музики через наукові публікації та події. Щороку Інститут організовує серію концертів з акцентом на сучасну австрійську музику. Характерною рисою цих вечорів є тісний зв'язок між музикою, модерацією та розмовою. Міжнародна асоціація музичних бібліотек, архівів та центрів документації Австрії (International Association of Music Libraries, Archives and Documentation Centers Austria (IAML, Австрія) розглядає себе як міжнародний контактний-інформаційний форум для музичних бібліотек у всьому світі, а також як координаційний центр для транснаціональних музичних бібліографічних проєктів (RILM, RISM, RIPM). Австрійська національна група Асоціації була заснована у грудні 2002 р. і об'єднала музичні бібліотеки різного спрямування (наукові та публічні), архіви, бібліотеки в музично-виховних закладах, музичні інформаційні центри, архів звукозаписів. Завданням групи є, з одного боку, активізувати контакти між австрійськими музичними бібліотечними установами у тісному мережевому інформаційному ландшафті, а з іншого – надати окремим бібліотекам голос. Австрійська Національна бібліотека надає онлайн-доступ до сканованої версії оригіналу

щомісячних звітів Гофмейстера (музичного видавця, який ще з 1829 р. почав публікувати щомісячні списки музичних творів, що виходили). Ці довідники склалися до середини 20 ст. і згодом були передані до музичного каталогу німецької бібліографії.

До публікацій Музичної колекції належать факсимільні видання австрійських композиторів та каталоги виставок. До 250-річчя Людвіга ван Бетховена (1770–1827) було створено веб-портал «Бетховен цифровий», на якому представлені широкому загалу всі об'єкти, безпосередньо пов'язані з Бетховеном (рукописи, листи, перші відбитки та зображення).

З моменту заснування **Папірусна колекція** Австрійської національної бібліотеки є дослідницьким центром для науковців, які прагнуть розшифрувати та оцінити тексти. Результати наукових досліджень відображені у серії видань «Corpus Papyrologum Raineri», яка є однією з найдавніших та найактивніших у галузі папірусології). Перший том серії побачив світ у 1895 р.: Band I. C. Wessely (ed.), Griechische Texte I, Rechtsurkunden (Wien 1895). Серед останніх видання 2018 та 2019 рр. Результати наукових досліджень відображені у «Дослідженнях з палеографії та папірусної науки». Каталоги щорічних спеціалізованих виставок Музею видаються серією «Нілу: дослідження культури Єгипту та Близького Сходу». Окрім того результати досліджень постійно публікуються у наукових журналах.

Низка вже завершених наукових проектів у **Колекції рукописів та стародруків** демонструє лідерство Австрійської національної бібліотеки у напрямі наукової комунікації серед бібліотек німецькомовного простору. Проект «Mittelalterliche Musikhandschriften in der ÖNB (Середньовічні музичні рукописи в Австрійській національній бібліотеці), керівником якого став д-р Александер Рауш і тривалістю в три роки (2012–2015) реалізувався у співпраці з Австрійською академією наук (відділенням – Комісією з музичних досліджень). Яскравим прикладом наукової комунікації Австрійської бібліотеки є база даних «Перепис інкунабул Австрії». Всьому світові доступні через інтернет оцифровані інкунабули Біблій. В рамках проекту NaLeV, завершеного у 2008 р., була заново опрацьована історична древньогебрейська бібліотека Австрійської національної бібліотеки, до електронного каталогу Австрійської національної бібліотеки увійшли стародруки китайсько-го та японського фондів (Проект «Чиніка» та «Японіка»). Більшість

проектів здійснювалися в кооперації з іншими науковими установами Австрії (Академією наук, науково-дослідними фондами, університетами), окремими науковцями з Австрії, Німеччини, Швейцарії.

Результати науково-дослідної роботи в рамках Колекції оприлюднені у виставкових каталогах з 2010 р. та у спеціалізованому періодичному виданні «Codices Manuscripti et Impressi», журналі з досліджень рукописів та історії книги, заснованого у 1975 р. у співпраці між відділом рукописів бібліотеки та компанією Hollinek. За більш ніж 35 років існування журналу було опубліковано численні статті з широкого кола питань з палеографії, кодикології, історії рукописів та історії книги.

В Австрійській національній бібліотеці існує науковий портал «Agiadne», пов'язаний з темою «жінка» та гендерних питань. «Нитка Аріадни» веде до лабіринту жіночих, феміністичних та гендерних досліджень з 1992 року.

Бібліотека створює портал статей з рефератами та ключовими словами.

Також існують різні веб-портали з повнотекстовими ресурсами: «Жінки в дорозі: 1848–1938», «Жінки вибирають!» тощо.

В рамках цифрової бібліотеки реалізуються інноваційні проекти: «Bringyour Project», «KONDE – Kompetenznetzwerk Digitale Edition», «SACHA», «NewsEye», «Enrich Europeana», «Time Machine», «Travelogues». До вже завершених належать чотирирічний проект (2014–2017) «Europeana Sounds», координатором якого виступила Британська бібліотека за фінансової підтримки Єврокомісії. Завдяки цьому через інтернет-портал Європеана стали доступними понад 540 тис. звукозаписів високої якості та 225 тис. об'єктів, пов'язаних з музикою.

Результати дослідження

Наукова робота, що ведеться в Австрійській національній бібліотеці, інтегрується в національний та міжнародний дослідницький ландшафт завдяки співпраці з іншими науковими установами та тісній співпраці з науковцями.

Існує широке поле досліджень для українських науковців. Тут зберігаються майже всі давні глаголичні і кириличні рукописи Австрії (202 одиниці зберігання). Деякі з них українського походження. Найціннішими є рукописи: октоїх 12–13 століття, збірник рукописів Козьми Василевича (священника з Ковеля) (16 ст.), збірка проповідей,

писаних півуставом 16 століття, рукопис, до якого входить твір Кирила Транквіліона-Ставровецького «Зерцало теології» 18 століття. У фондах бібліотеки зберігаються обов'язкові примірники всіх видань Австро-Угорщини, а отже і велика кількість українських видань до 1918 року зі Львова, Чернівців, Станіславова, Бродів, Дрогобича, Тернополя тощо. Серед найбільш ранніх видань, пов'язаних з Україною: кілька видань «Опису України» Боплана, зокрема і видання 1660 року; фонд подорожніх описів різних авторів від 16 століття; три видання Й. Ф. Шрайбера (Schreiber) про наслідки чуми в Україні в 1738–1739 роках; перші німецькомовні виклади історії України (К. Гаммердорфер «Історія українських і запорожських козаків...» (Лейпціг, 1789), Енгель «Історія України та українських козаків» (Галле, 1796), видання, присвячені українській мові, історії та культурі («Грамматика рутенської або малоруської мови Галичини» Й. Левицького (1834), «Грамматика руської мови» Й. Лозинського (1846), «Хроніка міста Львова» Д. Зубрицького (1844), «Грамматика малоруської мови в Галичині» І. Вагилевича (1845). Серед перших україномовних видань – антологія Я. Головацького «Вінок русинам» (1846–1847). Широко представлені перші видання творів Б. Дідицького, І. Франка, М. Лозинського,

О. Огоновського, А. Петрушевича, І. Шараневича та ін. Бібліотека володіє монографічними україномовними виданнями з історії українського народу. Широко представлена література політичного змісту, пов'язана з національно-визвольними рухами в Україні. Українській тематиці присвячені й численні німецькомовні видання. Особливу цінність має велика збірка української періодики 19–20 століть. Серед україномовних серій варто відзначити «Бібліотеку найзнаменитіших повістей» в 33 томах (1881–1893), «Бібліотеку видавничої спілки НТШ» в 11 томах (1899–1910). Зібрано всі альманахи «товариства М. Качковського» та «Просвіти». Цікавий матеріал мають щорічні звіти гімназій у Галичині та Буковині за 1900–1914 роки. У фондах зберігаються також багаторічні збірки так званих «шематизмів» – щорічних довідників греко-католицької церкви на Перемишлянську, Львівську і Станіславську дієцезії.

Список біографічних посилань

1. Handbuch Wissenschaftskommunikation / hrsg. von Beatrice Dernbach, Christian Kleinert, Herbert Munder. Wiesbaden: Handbuch Wissenschaftskommunikation, 2012. 410 S.

2. Gerber Alexander. Trendstudie Wissenschaftskommunikation: Vorhang auf für Phase 5: Chancen, Risiken und Forderungen für die nächste Entwicklungsstufe der Wissenschaftskommunikation. Berlin: NSCICO, 2011. 77 s.

3. Wissenschaftskommunikation im Wandel / hrsg. Von Mike Schäfer, Silje Kristiansen, Heinz Bonfadelli. Köln: Herbert von Halem, 2015. 380 s.

4. URL: <https://de.wikipedia.org/wiki/Wissenschaftskommunikation>

5. URL: <https://www.onb.ac.at/bibliothek/sammlungen/bilder-und-grafiken/forschung>

6. URL: <https://www.onb.ac.at/forschung/leitbild-und-schwerpunkte>

7. URL: <https://www.onb.ac.at/forschung/forschungsblog>

8. URL: <https://www.onb.ac.at/forschung/forschungsaktivitaeten>

9. URL: <https://www.onb.ac.at/bibliothek/sammlungen/bilder-und-grafiken/forschung>

10. URL: <https://www.onb.ac.at/bibliothek/sammlungen/bilder-und-grafiken/publikationen>

11. URL: <https://www.onb.ac.at/bibliothek/sammlungen/karten/publikationen>

12. URL: <https://www.onb.ac.at/bibliothek/sammlungen/literatur/forschung/projekte/aktuelle-und-abgeschlossene-projekte>

13. URL: <http://handkeonline.onb.ac.at/node/1118>

14. URL: <http://sauer-seuffert.onb.ac.at/projektbeschreibung>

15. URL: <http://sauer-seuffert.onb.ac.at/projektbeschreibung/publikationen>

16. URL: <https://www.onb.ac.at/bibliothek/sammlungen/literatur/forschung/literaturzeitschriften>

17. URL: <https://www.onb.ac.at/bibliothek/sammlungen/musik/beethoven-digital>

18. URL: <https://www.onb.ac.at/bibliothek/sammlungen/papyri/forschungsaktivitaeten>

19. URL: <https://www.onb.ac.at/bibliothek/sammlungen/papyri/publikationen>

20. URL: <https://www.onb.ac.at/bibliothek/sammlungen/papyri/publikationen/corpus-papyrorum-raineri>

21. URL: <https://www.onb.ac.at/bibliothek/sammlungen/papyri/publikationen/mitteilungen-aus-der-papyrussammlung>

22. URL: <https://www.onb.ac.at/bibliothek/sammlungen/papyri/publikationen/nilus>

23. URL: <https://www.onb.ac.at/bibliothek/sammlungen/handschriften-und-alte-drucke/forschungsaktivitaeten/aktuelle-projekte>

24. URL: <https://www.onb.ac.at/bibliothek/sammlungen/handschriften-und-alte-drucke/forschungsaktivitaeten/abgeschlossene-projekte>

25. URL: <https://www.onb.ac.at/bibliothek/sammlungen/handschriften-und-alte-drucke/publikationen>

26. URL: <https://www.onb.ac.at/forschung/ariadne-frauendokumentation>

27. URL: <https://www.onb.ac.at/?id=382>

References

1. Beatrice Dernbach, Christian Kleinert, Herbevt mundev (Comp.) (2012). *Handbuch Wissenschaftskommunikation*. Wiesbaden. [In Germany].
2. Gerber, Alexander (2011). *Trendstudie Wissenschaftskommunikation: Vorhang auf für Phase 5: Chancen, Risiken und Forderungen für die nächste Entwicklungsstufe der Wissenschaftskommunikation*. [In Germany].
3. Von Mike Schafer silje Kristiansen, Heinz Bonfadelli (2015). *Wissenschaftskommunikation im Wandel*. [In Germany].
4. Retrieved from <https://de.wikipedia.org/wiki/Wissenschaftskommunikation>
5. Retrieved from <https://www.onb.ac.at/bibliothek/sammlungen/bilder-und-grafiken/forschung>
6. Retrieved from <https://www.onb.ac.at/forschung/leitbild-und-schwerpunkte>
7. Retrieved from <https://www.onb.ac.at/forschung/forschungsblog>
8. Retrieved from <https://www.onb.ac.at/forschung/forschungsaktivitaeten>
9. Retrieved from <https://www.onb.ac.at/bibliothek/sammlungen/bilder-und-grafiken/forschung>
10. Retrieved from <https://www.onb.ac.at/bibliothek/sammlungen/bilder-und-grafiken/publikationen>
11. Retrieved from <https://www.onb.ac.at/bibliothek/sammlungen/karten/publikationen>
12. Retrieved from <https://www.onb.ac.at/bibliothek/sammlungen/literatur/forschung/projekte/aktuelle-und-abgeschlossene-projekte>
13. Retrieved from <http://handkeonline.onb.ac.at/node/1118>
14. Retrieved from <http://sauer-seuffert.onb.ac.at/projektbeschreibung>
15. Retrieved from <http://sauer-seuffert.onb.ac.at/projektbeschreibung/publikationen>
16. Retrieved from <https://www.onb.ac.at/bibliothek/sammlungen/literatur/forschung/literaturzeitschriften>
17. Retrieved from <https://www.onb.ac.at/bibliothek/sammlungen/musik/beethoven-digital>
18. Retrieved from <https://www.onb.ac.at/bibliothek/sammlungen/papyri/forschungsaktivitaeten>
19. Retrieved from <https://www.onb.ac.at/bibliothek/sammlungen/papyri/publikationen>
20. Retrieved from <https://www.onb.ac.at/bibliothek/sammlungen/papyri/publikationen/corpus-papyrorum-raineri>
21. Retrieved from <https://www.onb.ac.at/bibliothek/sammlungen/papyri/publikationen/mitteilungen-aus-der-papyrussammlung>
22. Retrieved from <https://www.onb.ac.at/bibliothek/sammlungen/papyri/publikationen/nilus>

23. Retrieved from: <https://www.onb.ac.at/bibliothek/sammlungen/handschriften-und-alte-drucke/forschungsaktivitaeten/aktuelle-projekte>

24. Retrieved from: <https://www.onb.ac.at/bibliothek/sammlungen/handschriften-und-alte-drucke/forschungsaktivitaeten/abgeschlossene-projekte>

25. Retrieved from: <https://www.onb.ac.at/bibliothek/sammlungen/handschriften-und-alte-drucke/publikationen>

26. Retrieved from: <https://www.onb.ac.at/forschung/ariadne-frauedokumentation>

27. Retrieved from: <https://www.onb.ac.at/?id=382>

Halyna Bezpala,

ORCID 0000-0002-2876-4462,

Junior Research Associate,

International Information and Cooperation Department,

Vernadsky National Library of Ukraine,

Holosiivskyi Avenue, 3, Kyiv, 03039, Ukraine

e-mail: igalinabezpala@ukr.net

**AUSTRIAN NATIONAL LIBRARY IN A SYSTEM
OF SCIENTIFIC COMMUNICATION**

Subject of study. The article deals with the state and modern trends in development of scientific communications at the Austrian National Library, types and formats applied by the Library in a system of scientific communications. **Problem Statement.** At the current stage libraries are dominant among social communication systems and naturally become an integration element of the scientific communication system. The Austrian National Library is included in a wide field of new relations of the global information space, integration into the system of social communications of society and the system of scientific communications. **The purpose of the study.** To analyze the state and modern trends in the development of scientific communications at the Austrian national Library and find out possible innovations for Ukrainian libraries related to this area. The research **methodology** is based on system and structural approaches, including an interdisciplinary approach. **Scientific novelty.** The types and new forms of scientific communication, the dissemination of electronic communication in the daily practice of scientists, the growth of international scientific relations are revealed. **Practical meaning.** The study of patterns and new forms of scientific communication allows to develop practical recommendations for the prospects of their widespread usage. **Results of the research.** The prevailing trends of scientific communication of the Austrian National Library in the

information field of Austria, new forms of electronic scientific communication in the development of science (electronic scientific resources, electronic libraries) are revealed, the main issues including the provision of open access to information are outlined. The trends of scientific communication of the library, namely, development of co-authorship, growth of international and interdisciplinary cooperation, formation of remote network collectives (scientific forums, blogs), etc. are high-lighted. **Conclusions.** In most developed countries, scientific communication has formed into a separate professional academic discipline. In Ukraine, such implementations are also entirely possible, on the condition of training of the librarians and providing the software solutions.

Keywords: Library, inner scientific communications, scientific public relations.

Стаття надішла до редакції 9.11.2020 р.